

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte	Constantin Gurschi,
Judecători	Iurie Diaconu, Andrei Harghel, Constantin Alerguș, Ion Arhiliuc,

cu participarea:

procurorului	Nicolae Suvac,
inculpatului	Gheorghîța Evghenii
avocatului	Spînu Oleg,
părții vătămate	Fleghel Alexandru,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de procuror împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 07 martie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2013, în privința inculpatului

***Gheorghîța Evghenii Fiodor, născut la
18 martie 1956 în s. Nădușita, r-nul Drochia, domiciliat în mun.
Chișinău, str. T. Vladimirescu 1/4, ap. 44, cetățean al R.
Moldova, fără antecedente penale.***

Termenul de examinare a cauzei

<i>în instanța de fond:</i>	<i>10 octombrie 2012 - 07 martie 2013,</i>
<i>în instanța de apel:</i>	<i>18 aprilie - 16 mai 2013,</i>
<i>în instanța de recurs:</i>	<i>17 septembrie - 17 decembrie 2013.</i>

Procedura de citare legal îndeplinită.

Procurorul a solicitat admiterea recursului în sensul declarat.

Inculpatul, avocatul și partea vătămată au optat pentru respingerea recursului.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 07 martie 2013, Gheorghita Evghenii a fost condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, cu aplicarea art. 78 alin. (2) Cod penal, la 4 ani închisoare.

Conform art. 90 Cod penal executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că în dimineața zilei de 19 iulie 2012, aproximativ la ora 07:30, inculpatul Gheorghita Evghenii, conducând autoturismul de model „AUDI A6”, cu numerele de înmatriculare C JJ 260, ajungând la intersecția str. Veronica Micle cu str. A. Pușkin, mun. Chișinău, n-a ținut permanent seama de împrejurări, n-a apreciat corect situația reală de pe drum, prin ce a încălcat cerințele pct. 45 al Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede că: 1) Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; h) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c) starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) situația rutieră. 2) În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, precum și cerințele pct. 39 alin. (2) lit. b) al Regulamentului Circulației Rutiere (RCR), care prevede, că „În cazul în care vehiculul iese de pe teritoriul adiacent drumului, conducătorul trebuie să cedeze trecerea pietonilor și vehiculelor care circulă pe acest drum”, și s-a angajat în trecerea intersecției nominalizate.

Suplimentar, la efectuarea manevrei de traversare a intersecției str. Veronica Micle cu str. A. Pușkin, inculpatul nu a ținut cont nici de cerințele indicatorului rutier de prioritate 2.1 „Cedează trecerea” (anexa nr. 3 al RCR), amplasat pe str. Veronica Micle pînă la intersecția cu str. Pușkin care prevede expres, că „conducătorul trebuie să cedeze trecerea vehiculelor care se apropie de intersecție pe drumul ce urmează a fi intersectat, iar cazul în care indicatorul este însoțit de panoul adițional 6.15.1 sau 6.15.2- celor care se apropie pe drumul cu prioritate. În caz de necesitate, el trebuie să oprească la marcajul 1.13, iar în lipsa acestuia înaintea intersecției”, și manifestînd neglijență în circumstanțele expuse a comis tamponarea cu bicicleta de model „PININFANINA” condusă regulamentar de cet. Fleghele Alexandru, care se deplasa pe str. A. Pușkin din direcția str. 31 august 1989 spre bd. Ștefan cel Mare și Sfînt, mun. Chișinău.

În rezultatul impactului, ambele unități de transport au fost tehnic deteriorate, iar partea vătămată s-a ales cu vătămări corporale grave.

Analizînd în ansamblu probele acumulate în ședința de judecată, instanța a conchis că vinovăția inculpatului este dovedită și acțiunile lui urmează a fi încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, ca încălcare a regulilor de securitate a circulației și exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență vătămarea gravă a integrității corporale și sănătății.

La stabilirea pedepsei instanța a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvîrșite, de persoana vinovatului și circumstanțele cauzei, de faptul că inculpatul anterior nu a mai încălcat legea, se căiește sincer de cele

întâmplătoare, că a comis infracțiunea din imprudență, este familist și are la întreținere mama în vârstă, a.n.1924, al cărei întreținător unic este, și care necesită îngrijirea altei persoane, că a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, acordând ajutor părții vătămate, a achitat prejudiciul material și partea vătămată nu are pretenții față de inculpat, circumstanțe agravante nefiind stabilite și a concluzionat că educarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără izolare de societate.

Ținând seama de circumstanțele comiterii infracțiunii, cumulul de circumstanțe atenuante, instanța a conchis că în privința inculpatului poate fi aplicat art. 78 alin. (2) Cod penal, care statuează că în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa complementară, prevăzută de lege pentru infracțiunea săvârșită, poate fi înlăturată.

3. Procurorul a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată și pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Apelantul a invocat că instanța de judecată nu a ținut cont că inculpatul nu a recuperat integral părții vătămate prejudiciul cauzat prin infracțiune, nu a vizitat partea vătămată la spital și nici nu s-a interesat de starea sănătății ei, etc.

La fel instanța de judecată greșit a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport, apreciind doar faptul recunoașterii de către inculpat a vinovăției în comiterea infracțiunii incriminate în calitate de circumstanță atenuantă - acesta fiind un drept prevăzut al inculpatului.

Scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată în privința inculpatului nu poate fi atins decât prin aplicarea și a pedepsei complementare sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, mai ales că în prezent se comit cu o frecvență sporită infracțiuni similare, ce majorează gradul prejudiciabil al acestora și rezonanța lor socială. Mai mult ca atât, că mijlocul de transport nu este o sursă unică de existență a inculpatului, acesta fiind folosit doar ca un atribut obișnuit în deplasarea inculpatului.

Potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală are drept scop restabilirea echității, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Or, inculpatul a admis o încălcare gravă a prevederilor Regulamentului Circulației Rutiere, prin ce a pus în pericol nu doar viața sa, dar și a altei persoane care este nevoită să urmeze tratament suplimentar în vederea reabilitării stării sănătății perturbate în rezultatul producerii accidentului rutier.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2013, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că la aprecierea măsurii de pedeapsă instanța de fond a luat în considerație aspectele săvârșirii infracțiunii, categoria de infracțiuni și gradul de pericol social al faptei comise, personalitatea inculpatului, circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea, alte circumstanțe ale cauzei.

Circumstanțe agravante nu au fost stabilite. Ca circumstanțe atenuante instanța a reținut faptul, că inculpatul anterior nu a mai încălcat legea, a contribuit

activ la descoperirea infracțiunii, se căiește sincer de cele întâmplate, a comis infracțiunea din imprudență. Ca persoană se caracterizează pozitiv, este familist și are la întreținere mama în vîrstă, a.n. 1924, el fiind unicul ei întreținător, și care necesită îngrijirea altei persoane.

Apelantul incorect a indicat că inculpatul nu s-a interesat de starea părții vătămate, nu l-a vizitat la spital și nu a restituit prejudiciul, ori în materialele cauzei nu se conțin așa date. Mai mult, partea vătămată a declarat că i-a fost achitat prejudiciul material și nu are pretenții față de inculpat, iar în ședința de judecată a confirmat acest fapt.

Astfel, ținînd cont de circumstanțele comiterii acțiunii, cumulul de circumstanțe atenuante, instanța de apel a concluzionat că în privința inculpatului corect a fost aplicat art. 78 alin. (2) Cod penal, care prevede că în cazul în care instanța de judecată constată doar circumstanțe atenuante la săvîrșirea infracțiunii, pedeapsa complementară, prevăzută de lege pentru infracțiunea săvîrșită, poate fi înlăturată. *Aceste prevederi legale au fost respectate și nu sunt aduse contraargumente la cele indicate în sentință.*

Instanța a specificat că, deși apelantul a indicat precum că scopul pedepsei în cazul inculpatului nu poate fi atins fără aplicarea pedepsei complementare, aceasta este o declarație fără suport probant și argumente expres referitoare la ultimul. În asemenea circumstanțe, instanța de apel nu consideră necesar de a-1 priva pe acesta de dreptul de a conduce mijloace de transport.

5. Procurorul a declarat recurs ordinar, în care a solicitat casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a specificat că la aplicarea pedepsei inculpatului pentru infracțiunea comisă, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal.

Raportînd la aspectele de individualizare a pedepsei, reieșind din cerințele legislației penale referitor la aceasta, apreciind circumstanțele cauzei penale și a faptei imputate inculpatului este oportună evaluarea juridică, socială a acțiunilor ultimului, *sub aspectul prejudiciului cauzat relațiilor sociale ocrotite de legea penală*, pentru încălcarea căreia a fost adus în fața instanței.

Scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală dată în privința inculpatului nu poate fi atins decît prin aplicarea și a pedepsei complementare sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport. Mai mult ca atît, mijlocul de transport nu este o sursă unică de existență a inculpatului, acesta fiind folosit doar ca un atribut obișnuit în deplasarea sa.

Decizia instanței de apel emisă pe caz este pripită și neîntemeiată, deoarece pedeapsa stabilită inculpatului nu este echitabilă în raport cu fapta comisă, consecințele acesteia, și nu va atinge scopul pedepsei penale.

În drept recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Judecînd recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rînd, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărîrii atacate în acest sens.

În această consecutivitate se reține că în recursul ordinar procurorul a invocat în drept temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Însă, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat asupra căror motive concrete din apelul procurorului nu s-ar fi pronunțat instanța de apel, omițîndu-se totalmente motivarea ilegalității deciziei contestate în acest sens, cu indicarea unor concrete erori în aspectul vizat (*pct. 3 și 5 din decizie*).

Rezultă, că recursul de pe rol, în această parte, nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul acuzatorului de stat cu circumstanțe în fapt și în drept, care ar agrava situația inculpatului și care ar justifica acest recurs.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii.

În al doilea rînd, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul cînd s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect și cu referire la argumentul indicat în recurs că instanțele nu au acordat deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal *sub aspectul prejudiciului cauzat relațiilor sociale ocrotite de legea penală*, se atestă că în rechizitoriu este menționat că: „*circumstanțe agravante prevăzute de art. 77 Cod penal ale vinovăției lui Gheorghîța Evghenii nu au fost stabilite*” (f. 78 pe verso). Mai mult, partea vătămată a declarat în ședința instanței de apel că: „*cu apelul declarat de către acuzatorul de stat nu sunt de acord, solicit respingerea lui, cu menținerea sentinței*” (f. 145 pe verso). Astfel împrejurările de fapt și de drept menționate în partea descriptivă a hotărîrilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2 și 4 din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, la stabilirea pedepsei inculpatului au ținut cont cu strictețe de prevederile art. 61, 75, 90 Cod penal, conform cărora, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de

persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Pe lângă aceasta, potrivit art. 434 alin. (2) Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților. În corespundere cu conform art. 24 Cod de procedură penală, urmărirea penală, apărarea și judecarea cauzei sînt separate și se efectuează de diferite organe și persoane. Instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii. Părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor. Părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță.

În această ordine de idei, se observă că instanțele de fond au înlăturat pedeapsa prevăzută în sancțiunea art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal – „cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport de pînă la 4 ani”, în temeiul art. 78 alin. (2) Cod penal, care stipulează că în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvîrșirea infracțiunii, pedeapsa complementară, prevăzută de lege pentru infracțiunea săvîrșită, poate fi înlăturată (*pct. 2 și 4 din decizie*).

Însă, deoarece procurorul nu a criticat în apel și în recursul ordinar corectitudinea aplicării față de inculpat a prescripțiilor conținute în art. 78 alin. (2) Cod penal, instanța de recurs, nefiind competentă să depășească limitele recursului acuzatorului de stat și să-l completeze cu circumstanțe în fapt și în drept care ar agrava situația inculpatului, nici nu se va referi la aspectul vizat (*pct. 3 și 5 din decizie*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent și au aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale, astfel că recursul de pe rol este unul neîntemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că el este neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul nominalizat este neîntemeiat, el urmează a fi respins ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrilor atacate.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procuror împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 07 martie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2013, în privința inculpatului Gheorghita Evghenii Fiodor, cu menținerea hotărârilor atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată în ședința publică din 27 decembrie 2013, ora 09.50.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Iurie Diaconu

Andrei Harghel

Constantin Alerguș

Ion Arhiliuc

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de procuror împotriva sentinței judecătorei Centru, mun. Chișinău din 07 martie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2013, în privința inculpatului Gheorghita Evghenii Fiodor, cu menținerea hotărârilor atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată va fi pronunțată la 27 decembrie 2013, ora 09.50.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Iurie Diaconu

Andrei Harghel

Constantin Alerguș

Ion Arhiliuc